

Силабус дисципліни «Автомобільні перевезення»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 274 · АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ

БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Автомобільні перевезення

Спеціальність: **274** Автомобільний транспорт

Ступінь: Бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації у сфері організації автомобільних перевезень: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки розрахункових робіт і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати транспортні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність і готовність працювати в команді під час групового аналізу виробничих ситуацій. • аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію у сфері транспорту; • виділяти головне та узагальнювати результати; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності автомобільних перевезень, їх видів та ролі в транспортній системі України. Знання принципів організації транспортного процесу, класифікації вантажів і пасажирів, рухомого складу та показників ефективності його використання. Здатність організовувати вантажні та пасажирські перевезення: вибирати раціональні маршрути, підбирати рухомий склад, розраховувати техніко-експлуатаційні показники та складати транспортно-технологічні схеми. Знання нормативно-правової бази у сфері автомобільного транспорту. • оцінювати ефективність використання рухомого складу за ключовими показниками; • організовувати вантажні та пасажирські перевезення; • розробляти маршрути й розклади руху; • орієнтуватися в основах транспортного права та ліцензування; • пояснювати вплив зовнішніх чинників на транспортний процес.	Результати навчання Пояснювати сутність транспортних категорій та явищ: вантажообіг, пасажирообіг, рухомий склад, маршрут, транспортний процес, логістика, тарифи перевезень. Аналізувати основні показники роботи автотранспортного підприємства для виявлення резервів підвищення ефективності. Характеризувати види автомобільних перевезень та організаційно-правові форми перевізної діяльності, застосовувати методи розрахунку техніко-експлуатаційних показників, визначати основні тенденції розвитку галузі. • пояснювати зміст транспортних термінів і понять; • аналізувати структуру та динаміку вантажо- й пасажиропотоків; • розраховувати показники використання рухомого складу; • застосовувати методи оптимізації маршрутів і розкладів; • використовувати нормативно-правові джерела для прийняття транспортних рішень.
--	--	---

Основи організації автомобільних перевезень

Тема 1.1

Автомобільний транспорт у транспортній системі України.

Роль і місце автомобільного транспорту, класифікація перевезень, суб'єкти перевізної діяльності, нормативно-правова база галузі.

Тема 1.2

Рухомий склад автомобільного транспорту: класифікація, технічні характеристики, вибір типу транспортного засобу залежно від виду вантажу чи пасажироперевезень.

Тема 1.3

Транспортний процес та його елементи. Поняття їздки, оберту, маршруту; техніко-експлуатаційні показники роботи рухомого складу та методи їх розрахунку.

Організація вантажних автомобільних перевезень

Тема 2.1

Класифікація та характеристика вантажів. Транспортна класифікація вантажів, їх властивості, умови зберігання та транспортування; навантажувально-розвантажувальні роботи.

Тема 2.2

Маршрутизація вантажних перевезень. Типи маршрутів, методи оптимізації, складання раціональних маршрутів, розробка транспортно-технологічних схем доставки.

Тема 2.3

Спеціалізовані та небезпечні вантажі. Особливості перевезення небезпечних, негабаритних, швидкопсувних вантажів, вимоги ДОПНВ, документальне оформлення.

Тема 2.4

Міжнародні вантажні перевезення. Нормативна база міжнародних перевезень (КДПВ, CMR), дозвільна система, митне оформлення, особливості організації.

Організація пасажирських автомобільних перевезень

Тема 3.1

Класифікація пасажирських перевезень. Міські, приміські, міжміські та міжнародні перевезення; види маршрутів, пасажиропотоки та методи їх вивчення.

Тема 3.2

Організація автобусних перевезень. Розробка маршрутів і розкладів руху, нормування швидкостей, облік і планування перевезень, вимоги до безпеки перевезень пасажирів.

Тема 3.3

Таксомоторні та маршрутні таксі. Особливості організації, ліцензування, тарифоутворення, сучасні сервіси мобільних агрегаторів замовлення транспорту.

Тема 3.4

Безпека пасажирських перевезень. Нормативно-правове регулювання, режим праці і відпочинку водіїв, вимоги до технічного стану транспортних засобів.

Ефективність та управління автомобільними перевезеннями

Тема 4.1

Економіка автомобільного транспорту. Витрати на перевезення, собівартість, тарифи, рентабельність автотранспортного підприємства; методи оцінки економічної ефективності.

Тема 4.2

Логістика та транспортно-експедиторська діяльність. Поняття транспортної логістики, функції експедитора, організація термінальних перевезень, складська логістика.

Тема 4.3

Цифровізація та інноваційні технології на транспорті. GPS-моніторинг, транспортні менеджмент-системи (TMS), електромобілі та гібридний транспорт, автономні транспортні засоби.

Тема 4.4

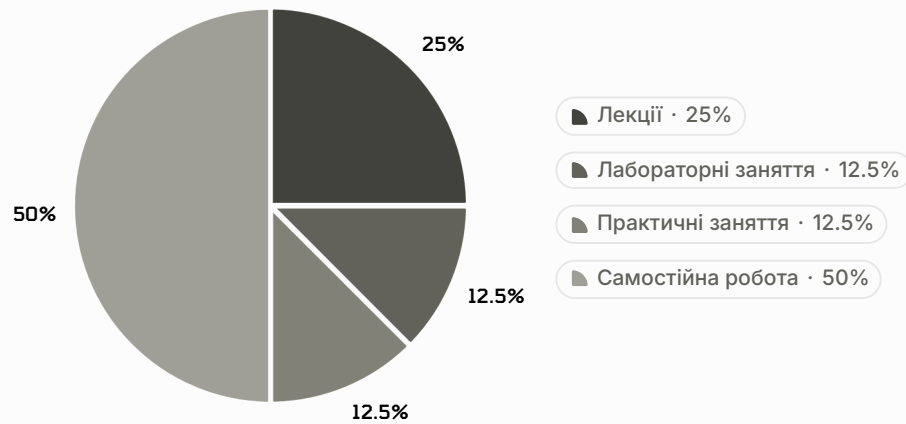
Екологічні аспекти автомобільного транспорту. Вплив транспорту на навколишнє середовище, нормативи викидів, «зелена» логістика, альтернативні види палива.

Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Лабор ат. (год.)	Практи чні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Автотранспорт у системі України	2	2	2	5
	Тема 1.2 – Рухомий склад	2	2	1	5
	Тема 1.3 – Транспортний процес	4	2	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 – Класифікація вантажів	2	2	2	5
	Тема 2.2 – Маршрутизація вантажних перевезень	4	2	2	5
	Тема 2.3 – Спеціалізовані та небезпечні вантажі	2	1	2	5
	Тема 2.4 – Міжнародні вантажні перевезення	2	1	1	5
Модуль 3	Тема 3.1 – Класифікація пасажирських перевезень	2	1	1	5
	Тема 3.2 – Організація автобусних перевезень	4	1	2	5
	Тема 3.3 – Таксомоторні та маршрутні таксі	2	1	1	5
	Тема 3.4 – Безпека пасажирських перевезень	2	0	1	5
	Тема 4.1 – Економіка автотранспорту	2	0	0	5
Модуль 4	Тема 4.2 – Логістика та транспортна експедиція	2	0	0	5
	Тема 4.3 – Цифровізація на транспорті	2	0	0	5
	Тема 4.4 – Екологічні аспекти	2	0	0	5
	Разом	30	15	15	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між чотирма формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Лабораторні (15 год.):** практична робота з обладнанням, програмами та діагностичними системами
- **Практичні (15 год.):** розрахункові задачі, розробка маршрутів, аналіз ситуацій
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти набувають навичок самостійного вирішення транспортних задач.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з організації автомобільних перевезень (Босняк, Олісевич та ін.), нормативно-правовими актами (Закон України «Про автомобільний транспорт», Правила перевезень вантажів), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до організації транспортного процесу, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства інфраструктури України (mtu.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Укртрансбезпеки (dsbt.gov.ua) та Асоціації міжнародних автомобільних перевізників України (asmap.ua). Аналіз статистичних звітів щодо перевізної діяльності, пошук актуальної нормативної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення техніко-експлуатаційних показників рухомого складу, маршрутизації перевезень та продуктивності автопарку; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу організації вантажних і пасажирських перевезень; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних проблем транспортної галузі. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до лабораторних занять шляхом опрацювання умов завдань і повторення теоретичного матеріалу; підготовка до практичних занять через відпрацювання алгоритмів розрахунку показників і маршрутизації; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу на лекційних, лабораторних та практичних заняттях. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне розрахункове або ситуаційне завдання, яке охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, організація транспортного процесу). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та/або розв'язання комплексного завдання. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Автомобільні перевезення» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері автомобільного транспорту. Такий підхід сприяє глибшому розумінню транспортних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із транспортної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Лабораторні роботи

Практичне опрацювання задач з використанням програмного забезпечення та діагностичних систем; розрахунок маршрутів, аналіз показників роботи рухомого складу.

Практичні задачі

Розрахункові вправи за темами (визначення техніко-експлуатаційних показників, маршрутизація, планування перевезень); відпрацювання алгоритмів розв'язання.

Кейс-стаді

Аналіз реальних виробничих ситуацій автотранспортних підприємств; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.

Робота з нормативними документами

Опрацювання Закону «Про автомобільний транспорт», Правил перевезень вантажів, ДОПНВ та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою базою галузі.

Дискусії

Обговорення актуальних проблем транспортної галузі України (цифровізація, «зелений» транспорт, безпека перевезень); розвиток критичного мислення та аргументації.

Тестування та опитування

Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 274 «Автомобільний транспорт».

Рекомендована література та ресурси

1. Босняк М. Г. Вантажні автомобільні перевезення : навч. посіб. — Київ : Видавничий дім «Слово», 2023. — 408 с.
2. Босняк М. Г. Пасажирські автомобільні перевезення : навч. посіб. — Київ : Видавничий дім «Слово», 2023. — 272 с.
3. Організація автомобільних вантажних перевезень : інтерактивний навч. посіб. — Київ : НМЦ книги, 2024. — URL: <https://nmcbook.com.ua>
4. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344-III (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>
5. Закон України «Про транспорт» в чинній редакції № 3563-IX від 06.02.2024. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» в чинній редакції від 01.01.2022. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 6 квітня 2000 р. № 1644-III в чинній редакції від 01.01.2024. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
8. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 14 жовтня 1997 року № 363 (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
9. Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів, затверджені наказом МВС України від 4 серпня 2018 р. № 656. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
10. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджені постановою КМУ від 18 лютого 1997 р. № 176 (у редакції постанови КМУ від 26 вересня 2007 р. № 1184). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
11. Смирнов О. П., Бороменський В. М. Гібридні силові установки автомобілів : конспект лекцій. — Харків : ХНАДУ, 2023. — 112 с.
12. Міцкевич А. В. Сучасні системи безпеки автомобілів : навч. посіб. — Луцьк : ЛНТУ, 2023. — 190 с.
13. Шапко В. Ф. Автомобільні двигуни. Основи теорії двигунів внутрішнього згоряння : підручник. — Кременчук : КрНУ ім. М. Остроградського, 2023. — 180 с.
14. Державна служба статистики України. Транспорт. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Державної служби з безпеки на транспорті (Укртрансбезпека). — URL: <https://dsbt.gov.ua/>
18. Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України (АсМАП). — URL: <https://asmap.ua/>
19. Журнал «Автомобільний транспорт» (електронне видання). — URL: <https://at.khpi.edu.ua/>
20. Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року : розпорядження КМУ від 21.10.2020 № 1360-р. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1360-2020-p>